

23 Νοεμβρίου 2004

Αριθμ. Πρωτ. Αναφοράς: 10614/10-6-04

Ειδικός Επιστήμονας: Σωτήρης Στασινός
τηλ. 210-7289810

Ειδικός επιστήμονας: Χρήστος Τσαϊτουρίδης
Τηλ. 210-7289679

Αρ. Πρωτ. Επιστολής: 10614.2.6

Προς:

1. ΥΠΕΧΩΔΕ
Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος
Λ.Αλεξάνδρας 11,
Πεδίο του Άρεως
Αθήνα

2. ΥΠΕΧΩΔΕ
Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος
Γενική Επιθεώρηση
Λ.Κηφισίας 1-3,
Αθήνα

3. ΥΠΕΧΩΔΕ
Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού
Τμήμα Γενικών Περιβαλλοντικών Θεμάτων
Πατησίων 147

4. ΥΠΕΧΩΔΕ-ΓΓΔΕ
Διεύθυνση Υδραυλικών Έργων
Περιφέρειας Αττικής (Δ10)
Λ.Αλεξάνδρας 38
11473

5. Ν.Α.Αν. Αττικής
Διεύθυνση Περιβάλλοντος
17ο χλμ Λ.Μαραθώνος
Παλλήνη

6. Περιφέρεια Αττικής
Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας
Ευαγγελιστρίας 2, 10563
Αθήνα

7. Υπηρεσία Περιβάλλοντος
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών
Σπάτα

8. Πρόεδρο Ολυμπιακής Αεροπορίας
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών
Σπάτα

9. Νομάρχη Ανατολικής Αττικής
17ο χλμ Λ.Μαραθώνος
Παλλήνη

10. Δήμο Σπάτων
Βας.Παύλου και Φλέμιγκ
19004

Κοινοποίηση:

1. Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ
2. Υπουργό Μεταφορών
3. Δήμο Αρτέμιδος
4. Δήμο Μαρκοπούλου

ΘΕΜΑ: Αναφορά πολίτη για όμβρια και υγρά απόβλητα του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών (ΔΑΑ)

ΣΧΕΤΙΚΑ:

1. Η αναφορά προς το Συνήγορο του Πολίτη με α.π.. 10614/10-6-04
2. Το έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη με α.π. 10614.2.3/23-7-04
3. Η απαντητική επιστολή του ΔΑΑ προς το Συνήγορο του Πολίτη με α.π. 17392/4-10-04
4. Το έγγραφο του ΔΑΑ προς τον Προϊστάμενο ΕΥΠΕ με α.π. 15173/22-12-2000
5. Το έγγραφο της Δ/σης Υγείας της Ν.Α.Ανατ.Αττικής με α.π. 6422/30-09-2004

Αξιότιμοι κύριοι,

Με το υπό στοιχείο 2 σχετικό σας ενημερώσαμε ότι κατατέθηκε αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη (ΣΤΠ) (βλ. σχετικό 1), με την οποία ο αναφερόμενος διαμαρτύρεται για παράνομη διοχέτευση υγρών αποβλήτων και όμβριων υδάτων που προέρχονται από τους χώρους του ΔΑΑ, σε αγρούς, αμπέλια και λοιπούς αποδέκτες εντός και εκτός του ΔΑΑ, με αποτέλεσμα να δημιουργείται κίνδυνος για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον και να προκαλούνται ζημίες σε ιδιοκτησίες και καλλιέργειες.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επιθυμεί να επισημάνει ότι, εκτός της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του ΔΑΑ, δεν έχει μέχρι σήμερα απαντήσει στην Αρχή καμία άλλη υπηρεσία από αυτή, στις οποίες απευθύνθηκε το υπό στοιχείο 2 σχετικό

έγγραφο. Εν όψει της επικείμενης απαντήσεώς σας, η Αρχή επιθυμεί να θέσει υπόψη σας συμπληρωματικά στοιχεία τα οποία έχουν ανακύψει από αλληλογραφία και σχετικές ενέργειες του Συνηγόρου του Πολίτη.

A. ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ ΑΘΗΝΩΝ

Στις 12-10-2004, ο ειδικός επιστήμονας της Αρχής Σ.Στασινός μετέβη στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας για εξέταση μέρους των στοιχείων των περιβαλλοντικών μελετών και συγκεκριμένα α. της Μελέτης Επεξεργασίας και Διάθεσης Υγρών Αποβλήτων και β. της Μελέτης Προεπεξεργασίας των Υγρών Αποβλήτων της Τεχνικής Βάσης της Ολυμπιακής Αεροπορίας. Η πρώτη μελέτη ανευρέθη, ενώ η δεύτερη δεν κατέστη δυνατόν να ανευρεθεί. Κατά δήλωση των υπευθύνων της ΥΠΑ, η δεύτερη μελέτη έχει κατατεθεί στην ανωτέρω υπηρεσία και έχει εγκριθεί ως προς τις τεχνικές προδιαγραφές, όπως και η πρώτη μελέτη.

Σύμφωνα με το σχετικό 3, με το οποίο απαντάται ερώτηση που έχει τεθεί με το σχετικό 2, *“Σχετικά με την κατάθεση της Μελέτης Επεξεργασίας και Διάθεσης των Υγρών Αποβλήτων, η εν λόγω μελέτη με όλα τα σχετικά της έγγραφα...υποβλήθηκε στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (με κοινοποίηση στο ΥΠΕΧΩΔΕ) και εγκρίθηκε σύμφωνα με το σχετικό έγγραφό της με α.π. 4228/152-27-1-2000.”*

Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από την ΥΠΑ το έγγραφο με α.π. 4228/152-27-1-2000, το οποίο απεστάλη από την τελευταία υπηρεσία. Στο εν λόγω έγγραφο αναφέρονται τα εξής: *“Συναφώς σημειώνουμε ότι ανεξάρτητα από την ικανοποίηση των σχολίων και των παρατηρήσεων της ΥΠΑ επί των μελετών εφαρμογής, η ΑΙΑ έχει πάντα την αποκλειστική ευθύνη για την σύμφωνα με τη σύμβαση (ADA) μελέτη, κατασκευή ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία του νέου Αεροδρομίου και η παρούσα δεν μπορεί με κανένα τρόπο να θεωρηθεί πιστοποιητικό ποιοτικού ελέγχου των μελετών και κάλυψης εκ μέρους της ΑΙΑ των συμβατικών της υποχρεώσεων”*

Από το παραπάνω έγγραφο προκύπτει ότι η έγκριση της ΥΠΑ δεν υποκαθιστά την εκ του νόμου προβλεπόμενη αρμοδιότητα του ΥΠΕΧΩΔΕ για ποιοτικό έλεγχο της μελέτης και, συνεπώς, εκκρεμεί η έγκριση της μελέτης εγκαταστάσεων προεπεξεργασίας βιομηχανικών και επεξεργασίας αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων από το ΥΠΕΧΩΔΕ (βλ. όρο ε50 άρθρο όγδοο, ν. 2338/95).

Επίσης, στο σχετικό 4 αναφέρονται τα εξής: *“Εν όψει της λειτουργίας του νέου Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών ...και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της επιτροπής αδειοδότησης της ΥΠΑ για την έκδοση Άδειας Λειτουργίας του Αεροδρομίου σύμφωνα με το άρθρο 8.1 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου, σας γνωρίζουμε ότι η Εταιρεία Αεροδρομίου συμμορφώθηκε με την υλοποίηση όλων των όρων του άρθρου όγδοου του ν. 2338/199 που*

αναφέρονται στην περίοδο κατασκευής του Αεροδρομίου.''(η υπογράμμιση δική μας). Ωστόσο, από το σχετικό 4 καθίσταται σαφές ότι, παρά την έλλειψη τήρησης των όρων ε43 και ε50 της οικείας νομοθεσίας, το ΔΑΑ βεβαιώνει το αντίθετο.

Παρακαλούνται οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ να μεριμνήσουν για την ολοκλήρωση των ανωτέρω διαδικασιών, με παράλληλη ενημέρωση του Συνηγόρου του Πολίτη.

Σε συνέχεια των ανωτέρω ενεργειών και στο πλαίσιο διερεύνησης της συγκεκριμένης υπόθεσης, κλιμάκιο επιστημόνων της Αρχής αποτελούμενο από τους κ.κ. Στασινό, Βίττη και Τσαϊτουρίδη, επισκέφθηκαν στις 13/10/04 το ΔΑΑ. Εν συνεχεία, παραθέτουμε ορισμένα κρίσιμα συμπεράσματα της εν λόγω συνάντησης με τους κ.κ xxxxx και xxxxx της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του ΔΑΑ, καθώς και τους υπαλλήλους της Ολυμπιακής Αεροπορίας, κυρίους xxxxx, xxxxx και κα xxxxx, και τα οποία αφορούν τη συγκεκριμένη αναφορά:

1. Σχετικά με την υπέρβαση των ορίων διάθεσης της Μονάδας Επεξεργασίας Υγρών Αποβλήτων όσον αφορά το άζωτο και τον φωσφόρο, η οποία σημειώνεται στα σχετικά 2 και 3, η Αρχή ενημερώθηκε ότι, κατόπιν του σχετικού 2, έχει ανατεθεί από το ΔΑΑ σε μελετητικό γραφείο η εκπόνηση μελέτης προκειμένου να προταθούν οι κατάλληλες εργασίες, έτσι ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με τον αντίστοιχο περιβαλλοντικό όρο. Το γεγονός αυτό σημειώνεται και στο σχετικό 3.

Εν όψει της εκκρεμότητας αυτής, παρακαλείται ο ΔΑΑ να μας ενημερώσει για τον αναμενόμενο χρονικό ορίζοντα υλοποίησης των σχετικών μελετών και εργασιών.

2. Σχετικά με τη διάθεση των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, η Αρχή ενημερώθηκε ότι, κατά τη χειμερινή περίοδο, λόγω της πλημμελούς λειτουργίας του συστήματος επιφανειακής διάθεσης (άρδευσης), μέρος των λυμάτων οδηγείται στο ponding area και από εκεί σε παρακείμενους αγρούς και τελικά στο ρέμα του Ερασίνου.

Υπενθυμίζεται ότι, με τα υπ' αριθμ. πρωτ. 10614.2.2 και 10614.2.5 έγγραφα, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει ζητήσει από τη Διεύθυνση Δ10 του ΥΠΕΧΩΔΕ, την ΕΥΔΑΠ και τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ν.Ανατ. Αττικής να ενημερωθεί α) αν ο Ερασίνοσ ποταμός είναι χαρακτηρισμένος αποδέκτης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων και β) ποια είναι τα όρια χημικών, βιολογικών και λοιπών παραμέτρων για διάθεση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στον παραπάνω ποταμό. Στο υπό στοιχείο 5 σχετικό έγγραφο, το οποίο απεστάλη στο Συνήγορο του Πολίτη σε απάντηση των ανωτέρω εγγράφων 10614.2.2 και 10614.2.5 της Αρχής, αναφέρεται ότι: *''...ο Νομάρχης Ν.Α.Α.Α έχει χαρακτηρίσει το ρέμα Αγ.Γεωργίου που συμβάλλει στον Ερασίνο Ποταμό με την α.π. 10498/29-11-99 απόφασή του ως αποδέκτη*

των επεξεργασμένων λυμάτων των Δήμων Μαρκοπούλου...Στην ίδια απόφαση καθορίζονται και τα ανώτατα επιτρεπτά όρια των αποβλήτων.''

Από την ανωτέρω επιστολή συνάγεται ότι ο Ερασίνος δεν είναι χαρακτηρισμένος αποδέκτης για τα επεξεργασμένα ακάθαρτα όμβρια του ΔΑΑ και συνεπώς διαφαίνεται ότι δεν έχει εκδοθεί η σχετική άδεια διάθεσης των ανωτέρω αποβλήτων του ΔΑΑ, που προβλέπεται στο άρθρο 14 της Υγ.Διάταξης Ειβ.221/1965 «Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων», και η οποία αναφέρεται στα λύματα και βιομηχανικά απόβλητα κατοικιών, ιδρυμάτων, εργοστασίων αλλά και εν γένει «άλλων εγκαταστάσεων περιοχής τινός».

Εν όψει της διαπίστωσης αυτής παρακαλείται ο κος Νομάρχης Ανατολικής Αττικής να ενημερώσει την Αρχή για τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ή σκοπεύει να προβεί για την αντιμετώπιση του ανωτέρω θέματος.

3. Επίσης, σημειώνεται ότι από τις φωτογραφίες που ελήφθησαν κατά την αυτοψία του Συνηγόρου του Πολίτη στις 13-10-2004, και οι οποίες επισυνάπτονται, και από τα στοιχεία που προέκυψαν από την αυτοψία, καθίσταται σαφές ότι επεξεργασμένα αστικά λύματα του ΔΑΑ μαζί με ανεπεξέργαστα βιομηχανικά απόβλητα της Τεχνικής Βάσης της Ολυμπιακής Αεροπορίας, αναμειγνυόμενα με όμβρια του ΔΑΑ, οδηγούνται, ιδίως μετά από βροχοπτώσεις, σε αμπέλια, αγρούς, χωματόδρομους, υπερχειλίζουν σε ασφαλτοστρωμένο δρόμο και οδηγούνται στον Ερασίνο ποταμό.

Εν όψει της διαπίστωσης αυτής παρακαλείται ο ΔΑΑ να ενημερώσει την Αρχή για τις ενέργειες στις οποίες σκοπεύει να προβεί για την εξάλειψη του φαινομένου διοχέτευσης λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων στο pending area, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα και με τον όρο ε45 του ν.2338/1995.

4. Σύμφωνα με την Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΔΑΑ, μέρος των αποβλήτων της Τεχνικής Βάσης της Ολυμπιακής Αεροπορίας (ΟΑ), τα επονομαζόμενα ''χημικά'', μετά την αποστολή του σχετικού 2, ''συλλέγονται από το ΔΑΑ σε δεξαμενή ώστε να επανεξετασθεί ο τρόπος διαχείρισής τους''.

Εν όψει του δεδομένου αυτού, παρακαλείται ο ΔΑΑ να ενημερώσει την Αρχή για την προτεινόμενη μέθοδο διαχείρισης των αποβλήτων αυτών και για το χρονικό πλαίσιο υλοποίησης της σχετικής μεθόδου.

5. Σύμφωνα με τους υπαλλήλους της ΟΑ, οι οποίοι συμμετείχαν στην αυτοψία, μέρος των αποβλήτων της Τεχνικής Βάσης της Ολυμπιακής Αεροπορίας (ΟΑ), τα επονομαζόμενα ''βιομηχανικά'', οδηγούνται σε δεξαμενή πυρόσβεσης και από εκεί, χωρίς καμία προεπεξεργασία, στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Αστικών Αποβλήτων του ΔΑΑ. Η διαδικασία αυτή δεν είναι σύμφωνη με τον όρο ε43 του ν.2338/1995. Η έλλειψη συμμόρφωσης με τον παραπάνω όρο οφείλεται, σύμφωνα με υπάλληλο της ΟΑ σε

οικονομική αδυναμία της εταιρίας να κατασκευάσει την εν λόγω Μονάδα προεπεξεργασίας, σύμφωνα και με τις υποχρεώσεις της προς τον ΔΑΑ.

Εν όψει της διαπίστωσης αυτής, παρακαλείται ο ΔΑΑ, σε συνεννόηση με την ΟΑ να ενημερώσει τον Συνήγορο του Πολίτη για την μέθοδο διαχείρισης των αποβλήτων αυτών και για το χρονικό πλαίσιο υλοποίησης της σχετικής μεθόδου.

B. ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΟΜΒΡΙΑ ΥΔΑΤΑ

1. Διοχέτευση των υδάτων στην νότια πλευρά του ΔΑΑ

Όπως αναφέρεται στο υπ.αριθμ. 10614.2.2/20-07-2004 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη, μετά από τηλεφωνική επικοινωνία του ειδικού επιστήμονα κου Στασινού με αρμόδια υπάλληλο της Διεύθυνσης Δ10 του ΥΠΕΧΩΔΕ, η Αρχή ενημερώθηκε ότι έχει αποφασιστεί, από την παραπάνω υπηρεσία, η διοχέτευση των ομβρίων υδάτων, τα οποία είτε καταλήγουν στο ΔΑΑ από όμορες περιοχές, είτε προέρχονται από τον ίδιο το ΔΑΑ, στον ποταμό Ερασίνο και από εκεί στη θάλασσα. Επίσης, η Αρχή ενημερώθηκε ότι επίκειται η κατάρτιση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το παραπάνω έργο, η εκπόνηση και η έγκριση της οποίας αναμένεται να διαρκέσει 10-12 μήνες. Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει ζητήσει με τα σχετικά 10614.2.2 και 10614.2.5 από τη Διεύθυνση Δ10, μεταξύ άλλων, να αποστείλει στην Αρχή όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν την παραπάνω απόφαση, ήτοι την προέγκριση χωροθέτησης για διοχέτευση των υδάτων στον παραπάνω ποταμό, τις αποφάσεις της διοίκησης για την ανάθεση της συγκεκριμένης μελέτης σε μελετητικό γραφείο και τυχόν άλλα έγγραφα που πιστοποιούν τη βούληση υλοποίησης της μελέτης και του εν λόγω έργου στο προαναφερόμενο χρονικό διάστημα.

Προκειμένου να υπογραμμιστεί η αναγκαιότητα μελέτης και κατασκευής του εν λόγω αντιπλημμυρικού έργου στην περιοχή παρατίθενται στο Παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου οι υπ. αριθμ. 1 έως 7 φωτογραφίες οι οποίες ελήφθησαν κατά την αυτοψία της Αρχής στις 13-10-2004.

2. Διοχέτευση των υδάτων στην πλευρά της βόρειας πύλης του ΔΑΑ

Παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος εγγράφου οι υπ'αριθμ. 1 και 2 φωτογραφίες που ελήφθησαν στις 13-10-2004 και αφορούν τα όμβρια ύδατα που εξέρχονται από τη Βόρεια Πύλη του ΔΑΑ. Οι αεροφωτογραφίες που περιλαμβάνονται στο ίδιο Παράρτημα, χορηγήθηκαν στο Συνήγορο του Πολίτη από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΔΑΑ και ανατρέχουν σε προγενέστερη ημερομηνία.

Από τις παρατιθέμενες φωτογραφίες γίνεται εμφανές ότι τα όμβρια οδηγούνται από το ΔΑΑ, μέσω αγωγών κειμένων κάτω από τη Λ.Σπάτων Λούτσας, σε χωματόδρομο και, από εκεί, προς το Μέγα Ρέμα Ραφήνας, με αποτέλεσμα να

πλημμυρίζουν συχνά αγροί της περιοχής. Σύμφωνα με την Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΔΑΑ, η ποσότητα των ομβρίων υδάτων, τα οποία απορρέουν στη συγκεκριμένη περιοχή, δεν αυξήθηκε μετά την κατασκευή και λειτουργία του ΔΑΑ, και, κατά συνέπεια, για τις εν λόγω πλημμύρες δεν ευθύνεται ο ΔΑΑ. Κατά την ίδια υπηρεσία, οι πλημμύρες οφείλονται στην υπερύψωση που προήλθε από την αντίστοιχη ασφαλτόστρωση του δρόμου που οδηγεί από το Δήμο Σπάτων στο Δήμο Αρτέμιδος μέσω της εκκλησίας του Αγ. Γεωργίου και Αγ. Φανουρίου. Σύμφωνα με τους παραπάνω ισχυρισμούς, ο συγκεκριμένος δρόμος λειτουργεί ως φράγμα κατά τη δίοδο των αποβλήτων προς το ανωτέρω ρέμα, το οποίο βρίσκεται σε απόσταση περίπου 1,5 km από τον εν λόγω δρόμο.

Εν όψει των ανωτέρω, παρακαλείται ο Δήμος Σπάτων, η Διεύθυνση Δ10 του ΥΠΕΧΩΔΕ και η Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Νομαρχίας Αν. Αττικής να ενημερώσουν την Αρχή για τις θέσεις τους επί των ανωτέρω ισχυρισμών της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του ΔΑΑ, καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί ή σκοπεύουν να προβούν για την αντιμετώπιση του ανωτέρω προβλήματος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Εν αναμονή των απαντήσεών σας στην παρούσα επιστολή, καθώς και στο υπό στοιχείο 2 έγγραφο της Αρχής, ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία σας και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία.

Με τιμή

Γεωργία Γιαννακούρου
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη